

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

NaturErhvervstyrelsen og Departementet

Kontor/initialer: Center for Jordbrug, Planter og Miljøenheden

Sagsnr./dok.nr.: 12685/545480

Dato: 17. juni 2013

Orienterende notat om status for videre håndtering af vedtagelse V83 om genmodificerede afgrøder (GMO)

Et enigt folketing (RV, V, S, DF, SF, KF, EL, LA og Chr. H. Hansen (UFG)) vedtog den 27. maj 2010 V 83 om genmodificerede afgrøder (GMO).

Der udestår opfølgning på V83 ift. genforhandling af sameksistensloven fra 2004¹.

På baggrund af nedenstående vil Fødevareministeriet lade en genforhandling af sameksistensloven afvente EU-udviklingen, hvilket vil sige en vedtagelse eller afvisning af Barosso-forslaget.

Vedtagelse V83 om genmodificerede afgrøder

Et enigt folketing pålagde regeringen:

- 1) ”at Danmark i EU-regi arbejder for nationale afgørelser vedrørende dyrkning af genetisk modificerede afgrøder,
- 2) at der tages initiativ til en eksperthøring, som skal bidrage til at afklare spørgsmål omkring dyrkning af GMO-afgrøder i Danmark,
- 3) at sameksistensloven fra 2004 genforhandles, således at ny international viden om GMO tages med i en ny lovgivning. Forhandlingerne herom skal være afsluttet inden udgangen af 1. kvartal 2011, samt
- 4) at den frie og uafhængige forskning i de sundhedsmæssige og naturmæssige konsekvenser af genmodificerede fødevarer sikres, herunder at adgangen til GMO-frømateriale til forskning sikres.”

Status for opfyldelsen af V83 er følgende:

Ad. 1)

Kommissionen fremsatte den 10. juli 2010 et forslag, der tillader nationalstaterne at indføre forbud mod dyrkning af GM-afgrøder på eget territorium (det såkaldte Barosso-forslag). Fremsættelsen var begrundet i vanskelighederne med opnåelse af flertal for godkendelse til dyrkning af GM-afgrøder. Danmark har under forhandlingerne om forslaget støttet en vedtagelse. Regeringen arbejdede som led i EU-formandskabet på at opnå et kompromis og en vedtagelse af forslaget. Der kunne trods den danske indsats ikke opnås politisk enighed.

¹ Som det første land i EU blev der i Danmark fastsat regler om dyrkning af GM-afgrøder (sameksistensregler) i 2004. Bag loven står K, V, RV, SF og S.

Forslagets status er pt. uafklaret. Kommissionen har meddelt, at de ikke har planer om tage forslaget af bordet, omvendt har det irske og kommende litauiske formandskab ikke for nuværende planer om at tage sagen op.

Ad. 2)

Eksperthøringen blev afholdt på Københavns Universitet den 29. oktober 2010.

Ad. 3)

Den daværende fødevareminister afholdt i perioden december 2010 til juni 2011 fire møder med fødevareordførerne i forligskredsen, hvor det faglige grundlag for en revision af reglerne blev drøftet. Drøftelserne nåede ikke til egentlige politiske forhandlinger på grund af folketingsvalget.

Ad. 4)

Der eksisterer allerede i dag fri og uafhængig forskning i de sundhedsmæssige og naturmæssige konsekvenser af genmodificerede fødevarer, bl.a. som led i EU's forskningsprogrammer. Fri adgang til GMO-frømateriale lader sig vanskeligt gennemføre på grund af reglerne om privat ejendomsret. Biotekfirmaer er berettigede til at tilbageholde GMO-materiale af konkurrencemæssige hensyn.

Med henvisning til ovenstående status resterer kun en genforhandling af sameksistensloven (punkt 3), før V83 er opfyldt.

Eksisterende sameksistensregler

De eksisterende sameksistensregler er udmøntet i to bekendtgørelser:

- Betingelser for dyrkning
- Kompensation af nabolandmænd.

Dyrkningsbekendtgørelsen beskriver de dyrkningsregler, der skal følges, hvis en landmand dyrker GM-afgrøder. Dyrkningsafstande og dyrkningsintervaller skal sikre et GMO-indhold på mindre end 0,9 % i naboafgrøder og er de samme, uanset om naboafgrøden er konventionel eller økologisk.

Kompensationsbekendtgørelsen beskriver vilkårene for at modtage kompensation for tab forårsaget af fund af GM-materiale i konventionelle eller økologiske naboafgrøder. Kompensationsafstandene (50 % længere end dyrkningsafstandene) er de samme, uanset om naboafgrøden er konventionel eller økologisk.

Der er pt. ingen praktiske erfaringer med de eksisterende sameksistensregler, da der endnu ikke dyrkes GM-afgrøder på kommerciel basis i Danmark.

Status for GMO godkendelser undervejs fra EU

EU-godkendte GM-afgrøder er ifølge gældende regler umiddelbart tilladt til dyrkning i Danmark.

Kommissionen har siden Barosso-forslagets fremlæggelse ikke fremsat beslutningsforslag om nye godkendelser til dyrkning af GM-afgrøder i EU. Godkendelserne er ikke formelt sat i bero men afventer efter alt at dømme en afklaring på Barosso-forslaget.

EU's fødevarer sikkerhedsmyndighed EFSA har pt. afsluttet risikovurderingen af dyrkning af seks GM-afgrøder, som afventer, at Kommissionen fremlægger beslutningsforslag om godkendelse.

Der forventes ingen nye godkendelser til dyrkning i EU, før det er afgjort, om Barosso-forslaget vedtages eller afvises.

Status for forsøgsudsætninger i Danmark

Der foregår ingen forsøgsudsætninger med GM-afgrøder i Danmark i 2013.